CAN YÜCEL

GECE VARDİYASI

BÜTÜN ESERLERİ 7

PAPİRÜS

7 CAN YÜCEL GECE VARDİYASI

Papirüs Yayınları
Şiir Dizisi

ISBN 975-7432-06-7
975-7432-20-2
5.Basım, Haziran 1998

GECE VARDİYASI ALBÜMÜ
Can Yücel

Copyright: Papirüs Yayınları, 1991

Can Yücel

GECE VARDİYASI ALBÜMÜ

PAPİRÜS

GECE VARDİYASI ALBÜMÜ

YAŞASIN CAZIN GETİRDİĞİ DEVRİM

Hiçkimse kalmadı
Çiçekler çarpık açıyorlar
Ampuller eğriydi
Merdivenlerden çıkamıyordum
Tavan basıktı
Sifon işlemiyordu
Sıçamıyordum
İşeyemiyordum
Bir ölü militan baharı
Bir apartman dairesinde bekliyordum
Ben ki beklemeyi sevmem
Beklemek benim için bir azap olduğuna göre
Beni gazaba getirir
Tramvay ihtiyari duraklarında bekleye bekleye
İhtiyarlamış bir komünist olarak
Gitardan çıkan tın sesleri
Beni yeniden adam edecektir
Havada havva olan bir adem
Ve yaklaşırken bütün güzellikleri baharla birlikte
Arkadaşlarım olan cazcılar
Elbette bulacaklar bir acıbadem
Ve biz yaşamayı yeniden kuracağız
Bu zıkkım denilen ritim
Ve stringtin
Hepimiz yaşamaktaki inkilâp içinde değiliz
Yaşasın cazın getirdiği devrim!

BRE KÖR!

Miles Davis ölmüş zatürreden
O alacalı trampet
O ters âşık
O sittirici herif o eroiniman
Gökyüzünden bir ses
Yeryüzü yüzlü bir adamcağız
Unutmayacağım onu yaşadıkça
Kulak memelerimi arasıra okşarmışçasına
Ve gözlerim onu dinledikçe eski şeylerimizden
Güneş gözlükleri takıyor kendine
Doğaç bir katarakt
Kör, kör, kör, kör
Sırtını döndü dönüyor bana
O kadar sessiz o kadar kimsesiz ki ibne
Dünya bile kalmıyor sahnede
Her şey bir cümle ister, ister şiir ister musiki
Cümlemiz için
Tutturabilirsen eğer
Ve iyi yontulmuş bir kamış varsa ağzında
Kamışın varsa yâni..

CIZZ

Yumuşak bir yumruk kadife eldivenli
Piyangodan uçuşan fareler
Giderek yarasa oluyorlar
Bitmeyen bir filormonik darbe
Kalçamdaki kara ben, ve
Hiçdurma nabzı atan basurum
Tepinerek siyah-beyaz taşların üstünde
Yarasalar giderek maymun oluyorlar
Yavaş yavaş değil, hızla hızla
Giderek insan gibi insan oluyorlar
Tellerinden kemençenin

Ellerim yanıyor

OPUS-CORPUS-1999

Gümüşü kanatlarıyla bezmimize gelen
O hûriler o kumrular
Yaşamı yaşatmak için
Sevişmeyi ilan ediyorlar

Hûû çekerek içlerinden
Hakuran kafeslerinden
İndirerek darağaçlarını yaprak yaprak
Bach'ın yepyeni bir yapıtını çalıyorlar
Siyah beyazlarıyla
Kumrular ki makamları cennet

Mekânımı cennet ediyorlar benim de
Türemişim bir tûba ağacının köklerine
Gözyaşlarımla düşünüyorum o gelmeyen geleceği
Yaşamı yaşatmak için

SONE

Sildim kirpiklerimden yaşları yaşlanmaları
Tuz Gölü'nün ötesindeyiz
Kız Adası'na götürüyorum seni kırk yıl önce
Benim peribacalarımdan geçerek
Akdeniz dene o kabristana
Ki selvileri yosun
Mezarcıları ahtopatlardır
Martıların sırf sırtları görünür
Seni sevdiğime nev-işaret
Madem işte herşey olmadık bir hikâye
Niye olmasın niye
Ki basur-bâdelmevt denen şey aslında
Bir kafiyedir ama yarım bir kafiye

55. SONE

Prenslerden kalma ne yaldız ne mermer saraylar
Kalır ayakta bu ipekten şiirim kadar,
Ve bu mazrufla par-parladıkça sen nazlı yâr
Zarflarıdır onların bu kir-pas tutmuş mezar,
Bırak hunlar harpler heykelleri devirsin
Kalmasın oylum oylum taşlar, taşlar üstünde!
Ne Mars, ne Marx, o ateş tanrıları güneşin
Silemez bu yazıtı belleklerin üstünden!..
Ölümü de, nisyana da karşıdır bu isyan.
Yürüyeceksin sen dimdik, ve gelecek kuşaklar
Sarılacak beline, gel zaman, git zaman,
Hepsi de senin benim sulbümden çocuklar...
Senin de günün gelip dirilinceye demek,
Bu şiirde yaşıyorsun, yani kıyamete dek...

BUNAYDIN

Bir limon kalmış güneşten
Bi de daluçlarında buhur
Bulutlar ki kar
Bulutlar yağıyor
Dizdüşümlerime...

Bir tahtaboştasın loş
Sarmanlar gelip gidiyor
Silüsler beyazdan da yılan
Sen bu tipiden çıkmıyacan...

Bir limon kalsa da güneşten
Bi de ölümcül umut
Sen bu umuttan iflâh
olmaya
can...

AFRODİZMA

Aşk yok gayri memlekette
Cemal Süreya beri gideli

Daha önce var mıydı ki

Oğulun babasına aşkı meselâ
Döve döve öldüresiye

Bir Kürt öldü diyeler
Bir şair pekiyi
Harbe gidişi

Can Yücel

3/4

Mirrors are not People
People are mirrors
both at once, at the
Same time
Whether in the lower East Side
Manhattan
or on Kumkapi on the
Bosphorous City —
Everybody is a liar everybody
tells the truth
even drunken mouths of the
Yeni Raki table

screen numbers 6/19/99

CAN YÜCEL

Aynalar insan değil
Aynalar insan
Hem de ikisi
Hem insan hem ayna
İster Manhattan'ın doğu yakasında
İster boğaz şehrinin Kumkapı'sında
Herkes yalanları söyler
Doğruları söyleyerek
Ama herkes
Yeni rakı masasındaki sarhoş ağızlar bile

19.6.1990

Allan Ginsberk
Türkçesi: Can Yücel

AH
AH
6/19/90

UYGUNSUZERLER

İnsanlarla benzeşmeyeceksin
Zaten birbirine benzerler
Çiçekleri sulamayacaksın
Çiçeğe çok benziyorsa
Türkçe bir lâf var:
Teşbihte hatâ olmaz diye!
Yanmış!..
İnsanları benzetmeyeceksin
İnsanları benzeteceksin!
Sadece bir lâf geçerlidir!
GEBE GİBİDİR
GİBİ de GEBE
Onu bile kullanmayacaksın!

19.61990

YUMUŞAK İNİŞ

Dünyanın ipiyle kuyuya inilmez
Önce ona satırı indireceksin
Sonra tutunup güneşin tellerine
Kuyunun dibini boylayacaksın
Ki nûr inmiş desin börtü-böcekler
Yusuf peygamber üzre
Üç-beş günah arasında

Çalışaydım iy'olurdu bu gün
Sabun köpükleriyle
Tenleri çocuk teni
Prestroyka..
Gökyüzüne karışıyorlar
Her biri bir can
Bir keman yayı geçmiş gibi içlerinden
'Kemanımla sana bir ses vereydim eğer'
Çiçekler hep açacaktı
Tango
Kuyunun dibinde bir raks
Bir ayağı topal
Koşma

Üff
Keferece haberler dinlemiş kadar oldum
İran'da deprem Trabzon'da heyelân
Yalan bu yılan

Koynumda besliyorum ben şahmerdanı

Bahara durmuş kızlık zarıyla
Deri değiştirmeye görsün

Arabalar geçiyor rampayı tırmanarak
Niye kızak olmasınlar ki aşağı
Bu sıcakta bile kar var
Bir Blok..

Teslim edeceksin kendini teslim
Eller yukarı
Yakarı yakarı

Ağrıyor ağrı
Ağarıyor günebakana doğru
Muhib'in Ağrı Dağı

Ne zaman başladı bu aşk
Aşık kemiği
Denk düşmedikçe

Soyulmuş bir ev gibi
Soyunuyorum kendimi aşktan
Uzun bir don gibi bu şiir
Bitürlü çıkmıyor bacaklarımdan
Bi de bakıyorum bir kefen
siyah-beyaz yazma
İniyorum güneşin telleriyle
Kutsal bir kitap kuyuya

I/NEŞ'EYE NEŞİDE

Neş'esi bitmiyor yaşamın
Bebeler kedi yavrularıyla oynuyor hâlâ,
Endimiyon uykudan kalkıyor gerinerek sabah,
Enflasyona karşın,
O Yunanî delikanlı MİT'e yazılmamış bir *mitos* henüz
Ve Faidon, güneş tanrısı Helios'un oğlu
O dipdiri merakından yeryüzüne
İnmek üzre alev saçan faytonuyla,
Dinlemiyor söz, cehenneme döndürecek dünyayı,
Deyus Zeus bir şimşekle hesabını görüyor oğlanın...
Gayrı o fayton arabasıyla ne Yılmaz'ın Adana'sında
Ne de İstanbul'un Göztepe'sinde geziyor kimse!..
Yine de Türkçede fayton lâfı kaldı
Zonguldak kömür kuyularının 1000-15000 metre derininde
Zifiri karanlıklar içinde
O kara elmas denen şeyi taşıyan
Vagonlara "fayton" diyorlar

II/EKMEKLE

Yediğimiz 320 gram ekmek bir kalemde
700 liradan 1000'e fırladı

III/ESÂTİRİ ŞİİRLER

Prometeus, bir hırsız
Tanrıları soymuş
Ateşi çalmış
Yanar gazı,
Sen misin Prometeus!..
Kafkas dağlarında bir
Kayaya çakılmış,
Karaciğerine de iki kartal,
Vur, allah vur!..

Mustafa Kemal'den önce, ilk
Kemallistti kendisi, belki de ilk siroz
Prometos

IV/İSA SURESİ

Çarmıha gerdi Hazret-i Nisa'yı
Museviler önden
İseviler de önden taptılar ona

Ya geriden gerselerdi Museviler
Geriden geri

Yeni bir Sûre Alayı sana!

V/ESÂTİRİ ŞİİRLER

Mavi bir çan çalıyordu gökyüzü
Derken yağmaya başladı yağmur
Ben de kestim şiir-miiri

İnsan yağmuru bu
Bel'olmaz ki
Eğri mi doğurur mu

Allah allahın belasını versin

VI/NEYLE-MEYLE

Neyzen çöker otururmuş
Barboros sahilinde
Sütbeyaz mırvanıyla
köşe minderine
Kavaklar pamuklanıp
kavak yelleri estikçe
Ney üflermiş oracıkta
mavi gözlerini yumup
Denize karşı Neyzen
gine böyle bir sabah
Gelmiş mırvanıyla erkenden,
oturmamış ama köşe minderine
Atladığı gibi neyin üstüne
pamuklu kavak yelleriyle
Uçuvermiş Pendik'e,
yol üstündeki kabrine.

VII/PANDORA'NIN KUTUSU

Umut bir cevizdir
Yeşil kabuğunu soyarsın zorbelâ
Ellerin mosmor
Kahverengi bir Çarlık kalır ortada
Eğrimli büklümlü
Taşın üstüne kor indirirsin yumruğu
Öyle bir hışımla ki
Posası çıkar cevizin yiyemezsin

Yine de karşıki sokakta bir ceviz ağacı var
Çingeneler maymun olmuşlar üstüne
Bana bir avuç dolusu verdiler
Kaptım getirdim eve

VIII/ÇİNE ÇAYI

Çinili Çine Çayı'ndan aşağı
Zehir-zakkumlar içinden kızıl
Çoban Marsiyas birden balkıyor
Kuşağında iki ağızlı bir kaval
Kıstırmış koltuğunun altına güneşi
Ki terütâze ekmek kokuyor

Kayalar seyre durmuş yüceden
Yaklaşıp uzaklaşan sahneyi
Devler devanaları devyavruları
Yığıla kalmışlar üstüste
Faltaşı gözleriyle meraktan
Ve çopur yüzleriyle yüzlerce
Yüzyıllardır bekliyorlar tetikte.

-b-

Apollon gelmiş liriyle kıskanç... Apollon çaldıkça, çoban da çalar... Hakem Ören'den gelme sıyrık bir imam... Yarışmayı elbet Dizzie, Charlie, Miles kâzanır... Derken, "Tersine çevirin aletlerinizi!" der hakem... Lir döner ama, kaval tersinden çalınmaz. Yüzülür Marsiyas sulara atılır... Yüzerek gider Çine Çayı'ndan aşağı... O zaman bu zaman, o çay bir kavala dönüşür arasıra... Bozbulanık köpükleriyle göğe karşı ayaklanan...

ATEŞŞ!

Bir ses işitsem n'ola
Sesini kaybetmiş şiir madem
Uçak uçsa kelebek mi
Gürültüsüz kozadan ölüm
Ağaçlar nar rengi değil
Kıpranıyorlar ama yaprakları karanlık
Bir sıkıntı var yöremizde ensemizde
Silahsa bizim içerimizde
Nerden gelmiş ki onlar Kırık Kalplerden mi
Çıkaramıyoruz bitürlü sinemizden
Bi çıkarsak aman duman olacak ortalık
Pür-ATEŞ!

SAATİ GELİNCE

Ne kadar yalnızsa karşı tepedeki fıstık ağacı
O da o kadar yalnızdı masasının başında
Yok muydu vardı onun da rüzgârı
İçin için esen iç denizinden açık denizlere
Dostu da vardı böbrek ağrısı
Kumlar inerken idrar aşağı
Ölene yakın bir kum saatine dönmüştü
Yanıyordu kamışı güneş saati

EROL'E AĞIT

Erol bir sandal boyacısıydı
Denizyollarından pafpüfçü bir gümrükçü
O gün çok güzel yaşadı
Sandal boyamış parasını almıştı
Bana bir bira ikram etti, Güler'e koko,
Herkese dilim dilim kavun dağıttı
Hem de demleniyordu ayakta...
Biz gittik kıyıdan ikiye doğru
O dokuzda atlayıp denize bidaha çıkmamış
Beyin kanaması
Geride kocaman bir sandal kaldı boyadığı
Mor üzerine, içi gümüşü, kaytanları şimşir
O kadar mor ki hâlâ gözlerim yaşarıyor

SEÇ-SEÇ AL

Mehmet Balkan Harbi'ne

Belki de hiç yazmamak en iyisi
Satırlarca katırlar içinde
Yazmamak!..
Yoksa,
Bir motosiklete atlayıp
Başında dünya kadar bir miğfer
Toslamak mı ilk duvara
Şiir olsun diye son
Kan kırmızı bir kahkaha
Sabah safalarından?..

Hangisi en iyisi?..

ZÂN-I SABÂ

Şehrin üstünde örümcek ağları
İç içe geçmiş çatlak plâklar
Şafakla söküyor mukaddes bir balgam
Hayâleten selâh, fücceten felâh
Lâhilâlelâhavle

Hazret-i Muhammed'in yattığı
mağaranın ağzını örüyorlar
HİRA! HİRA!HİRA!

SESLERİN RENKLERİ

Ne hüzün uzaktan gelen horoz sesleri
Hangi tavuklardan bilmiyorsak da
Yeşilleri deliyor deliyorlar
Gerçi kargalar da onları bölüşüyorlar
Kediler olmasa vahşeti unutacağız
Kangal köpeği beş dakkada bir hav demese
Ve ıhlamur kokusu sabah esintileriyle
Asma yaprakları içinden penceredeki
Nerdeyse yaşamayacağız

RUHİYAT ALFABESİ

Yolda gördüm
Tin tin tin gidiyordu TİN
Ayaklarında lâstik pabuçlar
"Adidas"değil
Nereye mi?
Nedircik yavrusuna!
İki derenin arasına!

BOZ

Gel, güzel gemi, gel
Boz şu bozbulanığı boz
Ki yeniden deniz olsun deniz!...

KOÇNÂME

Komşunun ağ'cına bağlı kurbanlık koç
Anlamış başına geleceği sanki
İki de bir ağlarcasına meliyor
Başını önüne yığılı otlardan kaldırarak,
Sırtını okşayan çocuklara bile umursuz
Ne de belli ötesine-berisine sürülen kınaları
Liyakat nişanı belliyor...
Bir insanın kurban edilmesi yerine
Kendinin kurban edilmesine gönlü razı değil:
İbo ile o eski İsmo hikâyesi...
"Kessinler beni, yesinler, ama" diyor,
"Gayrı bıraksınlar insanlar bu hayvanlıkları!"

AŞK HİKAYESİ

Bir deniz kabuğu avcumdan büyük
İçinde ebegümeci çiçekleri
Kız kapının önüne bırakılmış buldu
Hekimin reçetesi
Okunaksız yazılarla yazılmış

SEY'RAJ

Dolungüneş bu işte
Batmıyor da sanki, ayakları
Denize erince cızzz!
Gülkurusu bir gökyüzü kalıyor geride
Ve kırıntıları o şölenin
Fıstık ağaçları falan

ANAMAL

Bir insana benzemeyen
Bu düşünen içlenen içen
Bu kırmızı götlü maymun
Bu kuş bu kaz bu ördek
Bu bardak bu şişe bu gitar
Bu duvarda asılı hat
Bu ses bu okunan nefes
Bu yapraklar içindeki yarak
Bu hayvan bu animal
O da bir gün yaprak olacak

Amabam
Amabas
Amabat
Amabamus
Amabatis
Amabant

Latincede sevişmenin çekimi
İsimler gittikten sonra
Sade bir eylem kalacak
Eylim eylim

SON YEMEK

Karışığa karmaşmayalım
Kaşıkları karıştırmayalım
Çatallarla balık bıçaklarını...
Ellerimizle yemek yiyelim gayrı
Son yemeğini yiyen İsa

Ayaklar'mızı gülsuyuyla yıkayalım
Yoksa, klorlu suyla
Mariya Magdelena...
Öte dünyaya geçmeden önce bu dünyayı
Bigüzel hem de çitileyerek yumalım

YAŞA!

Dursam bahar oldum dünyaya
Kendim büyümüş ayaklarım çocuk ayakları
Pespembe çekmiyorlar bedenimi
Atlıyorum göle ayaklarım neylüfer
Ellerimi arıyorum yok Ofelya olmuş hepsi
Bır mısra mırıldanıyor fanilâm
Kızıl benim kefenim
Beyaz Ruslar tarafından vurulmuş
Ekimde şu girdiğimiz ay var ya içine
Yaşasın Lenin!

OFF

Çok tenhalaştı dünya
Saatin tıkırtısı
Bozacının zili
Bi de enayinin biri
Tırnaklarını yiyen o istiridye
Bir polis noktasında sanki
Bir virgül

Şiir kusarak,
Eveti de kalmadı hayırı da sözcüklerin
Avuç avuç taşıdığı karşı gölekten
Suya çizdiği çizgiler gibi
Bir karabatağın

MANZARA

Bir yanı mor çubuk-makama
Öbür yanı kirli sarı
Demek turuncu bir picama
Bir soytarı bu
Maskara akıntısı
Taklatıyor Marmara'ya
Eski kılıç yunuslarla...
Lodosun dönmesinden ki
Turner'i yeniden görmektir
Ve Boğas ki bir sirk, hipopotamlar
Filler bütün, develer, aslanlar
Döne döne gökyüzünde ebrûlar olmuşlar
Koş koş nefes nefese hepsi
Aman kaçırmayalım pistteki sıramızı!...
Yine de en büyük o trapezci
Assolist güneş
Atlıyor arştan arşa
Hemingway'vari biraz ihtiyarlamışsa da...
Derken efendim birden parladı
Tamamen eflâtun bir kırlangıç
Başımız üstüne kurulu o hünkâr çadırından.

HAREKET

Evvelsi gün, Suat girdi kahveden içeri
Eski FKF kurucularından buranın
Ve korkarım, benim gibi biraz ayyaş,
Yekten yanaştı oturduğum masaya
BAŞLADI! dedi kulağımın tozuna
Ne başladı? diye sordum heylicanla
Olacak-olmayacak dualara inancımdan
O hiç iflah olmayacak...
ZARGANA BAŞLADI dedi yüksek sesle,
Geçti, karşıki masaya oturdu
Eski bir zıpkıncı sıfatiyle...

SULHEN

Tepemde geçen uçak başka bir öykü okuyor
Tepeme düşen yıldırım başka
Neden bir birleşim olmasın aralarında
Papatyalar meselâ
Margaritler yıldız çiçekleri
Ay çiçekleri meselâ
Olay çıkmasın istiyorum aramızda
Kediler kapmasın Capon balıklarını havuzdan
Onların da yemini yiy'ceğ'ni veririm
Yıldırımın da uçağın da
Yeter ki kavga çıkmasın bezminizde
O sittiri beynimiz zâten karma-karışık

Yoksa bakın ben güzellikle beyninizi dağıtırım

TEBDİL-İ KIYÂFET

Kargalar sürekli bir tarihtir
Dal ve dam uçlarına tüneyen
Selim-i Salis'e
Ve Yeniçeri Sındığına dek,
Satırı yiyince can korkusuyla papahanlar
Simsiyah kesilmişler,
Ve vak'a nüvis olmuşlar Osmanlı tarihine
ve 27 Mayıs'dan beri de
Darbelere tarihçi...
Yaşasın kargalar...

Hep de böyle tebdiller
Üniformalı ve fraklı...

YALLIZKIK

Yalnızlık bir yanlıştır yau!...
Radyo dinlemek meselâ
Sittirici bir program pogromu...
Hardal gazı fosforin vs...
Bomba-i kimya
Çocuklar ölmüşler, çocuklar...
Onlarla olmak tut ki
Hıçkıra hıçkıra
Kusa kusa...
Yanlışlık bir tesadüftür
Öyle sık gelmez başına
Köşeyi döndüğünde bir Dick
Kendinle güzel konuş!
Apartıman balkonlarına
Takılmış maymûneler
Mütekellim hindistan cevizleri
Ne güzel kelebekler uçuşuyor yarabbiyim
Pembe pembe ufuklar...
Yalnızlık bir mısraysa eğer
Beyiti olmayacak hiç
Haşre kadar.

İYİ YOLCULUKLAR

Sürüsüz bir kurt gibi dolaşıyormuş
Lâkin sarhoş
Hırlayacağına gelip geçene gülüyormuş
Çocukları okşuyor, çocuklar kaçıyormuş
Elinde bir kafes, içi boş
Bir söylenceye göre Kuzguncuk'tan
Bir pazartesi ikindiyin
Işıktan bir faytonla
Gideceği yere gidiyormuş
Sallana-sallana tıpış-tıpış...
Kucağında bir telefon rehberi, ninni okuyormuş
Yüzkırkbeşaltımışikialtmış...
Üstelik numara yanlış...

BİZANTİYEN

Gör bak işte mor salkımların marifetini
Herif veya karı veya İsa
Akasya sarayının dallarına
Germiş kendini çarmıha
Olmaz ama Bizansta bile
Bu kadar entrika olmaz

KARCIĞAR

Bir martıyla bir eksi uçuşuyor yüzünde denizin
Balık yok bugün çünki
Kanala inmişler hepsi
Boğazın barsaklarına,
Barolar düştü de ondan,
Uçukladı dudaklarım
Dizlerim bereli...
Çocukladım derhal,
İçimde bir sevinç, bir sevinç
Aman efendim!
Ben bu dünyada duramam
Duramam!
Çok lirik ve çok klinik bir pezevenk bu Can!

GEL-GİTME

Nahit Hanım'a

Halının üstünde ışıklar
Isparta halısının
Kırmızı
Işıklar şıktır-şık
Çocuklar
Saklambaç oynuyor
Patikleriyle
Hızlı bir git-gel
Benim gözyaşlarım sanki
Bir dostun öleceğine
Kendim de olabilir
Gelsin ama *hiç* gitmesin diye

İCADİYE HAMAMI SOKAĞI

Çocuk sesleriyle tırmanan bir yokuş
Düdükler kızaklar - hiçdurma bir haykırış
Kafiyeyi sittiredin

HAYIRLI BİR EVET

Öyle çiniler döşe ki duvarıma
Gözlerinin yeşilinden kalçalarına doğru
Sularla filbahriler insin,
Dede'fendi'den bir yörük semaî soluğun
Doldursun ak ve kara ciğerlerimi
Seninle bezensin içim
Bidaha hiç ölmeyeyim
Kahpe aşkın yüzünden bre kâfir,
Eserse kır o çinileri de
Yavru ağzı parmaklarınla
Çinili köşk yıkılmış desin münafıklar
Ya da günler geceler süren bir yangınla
Kına yaksınlar İstanbul'un cehennemine
Bir cenneti kül ettik diye

NENNİ

Nenni kızım nenni oğlum
Uyuma gayrı uyan artık
Dünyayı gör sev birbirini
Uyuma gayrı uyan artık
Yeşillere bak çiçekleri sula
Uyuma gayrı uyan artık
Nenni nenni betonları yık
Yaşadığın yeri yeniden kur
Uyuma kızım uyuma oğlum
Nenni nenni nenni nenni
Hiç durma koş hiç durma konuş
Hiç durma ayaklan
Bırak analar babalar uyusun
Nenni nenni onlara

BİR AFORİZMA:

Şair!.. Sen hayatında, şiirin öfke olduğunu düşündün mü hiç? Şiirin ne olduğu soru edilirken kırk türlü yanıt verilmiş, Belki de bunların büyük yüzdesi cük düşmüş olmasına karşın, ben şunu savlayacağım: Şiir bir öfkedir! Öfke yürütüldüğü an, aslında bir gerilladır (ve gerilla da tek başına yapılmıştır ve şiir dediğimiz tek başına yürütülmüş bir öfke, bir gerilladır). Garibaldi gibi yere serilip, yerden kalkılır. Sinan gibi yere düşer. İsaya benzer deniz gibi. Göğe ağar. Şiir bir büyük kaldıraçtır... Daha doğrusu bir kriko... Kendi elinlen, daha doğrusu kendi zekerinnen kendi kendini kaldırırsın. Göğe doğru değil, yine bu memleketin toprağına. Çünkü bütün şairler eski bir tâbirle kaybolurlar. Ama kaybolmazlar kendi topraklarında. Yaşasın toprak!..

DUHULİYE

Uçan bir yapraktın kaptım rüzgârdan
Ağladım dağladım seni sol memem üstüne
İğneleriyle yağmurun

Güneş nerde, parçalandı çünki
Bir parçası geldi koynuma girdi

Bir sözsün sen işitilmedik bir söz
Bir gözsün görülmedik bir göz

Daldım ki içine Süleymaniye

RAHMET

Kesin bu yağmuru kesin
Kulaklarım ağlıyor
Sus be!..
Ve yağmur dindi...

BEKLENTİ

Yeşil bir ses çalacak şimdi kulağımda
Beni dünyaya bağlayan ip o ipince
Sonra koptu kopacak
Çentikli bir yaprak
Topraklara uça uça
Bir Çin uçurtması
Dallara takılacak
Kaça kaç oynayacağım çatalında
Yarda, darda, cehennem korlarında
Belki de Bavyera'dan
Zümrüt bir ses çalacak kullağıma
Yeşil bir nefes
Memelerinde kulaklarımın
Çın diyecek
Çınnn!..
Kaçın kurrasıyım ben
Kaçaroğullarından
Dünyaya artık dönmeyecek bir dönek

BEREKET VERSİN!

Yaşama bir gitardır
Tellerine vurdukça yediveren
Güneş nasıl doğarsa
Ve yeşil ne kadar solaksa
Saksofon ne kadar benziyorsa asma kabaklarına
Bir sebzevat kokusu sarıyor ortalığı
Sanki sırık tomatları biz kızardık diyorlar
Santana çaldıkça
Kurbağalar ötüyor tosbağalar yürüyor

Beni bir bostana gömün
Gübre olmak istiyorum

TERCİH

Penguen olmak isterdim hep
Buzlar üstünde ayakta
Niye milletvekili adayı olmuyorsun? diye soruyorlar
Frklarım var diyorum bende.
Siyahlı beyazlı
Buzlar üstünde

Hep bir penguen olmak isterdim
Muammalarla açık konuşan

NEREYE BÖYLE?..

- Demin Diyanet İşleri Başkanlığının Bastırdığı
Sahih-i Buharî çevirisinden okudum
Hazret-i Muhammet (A.S.D.E.)
Cehennem erkeğine başkaldıran kadınlarla dolu demiş
Yeni adres aldım ya
Ben de gidip bir bakayım dedim oraya
Dünya gözüyle

MASKÜLİNİZMA

Yaşamak ne güç şeymiş
Kadınlar öğrettiler bana
Başta anam
Hamamda kaynar sular dökerek başımdan...
Onlar uyandırdılar beni çocukluktan
Erkek olup üstlerine çıkayım diye...
Bu öyle bir esâtir ki
Hem yesir tüccarı olacaksın, hem yesir...
Ve vucutlarının akkâğıtlarına yazdığım o şiir değil
met-cezir...
Kadınlar doğurdular beni bağıra bağıra
Gine onlar öldürecekler beni aşktan
Bağırta bağırta...

FEMİNİZMA

Çocuk bezleri ki
Ikına sıkına üç yılda karalanan
Feminist romanları değil,
Üç saatte bir arlanıp boklanan
Boklanıp da arlanan
Nâmelerdir yollanacak onlar ilerde
Kışlalara, mapuslara...
Hepsi okunuyor buradan oğullarına
Ve de erkeklerin çamaşırları
Geceden asıldığı için, gusulden
Donmuş biraz
Çözülüyor handiyse güneşte...
O donları, o aletleri ki
O kadınlar gözleriyle...
Bulut gibi yeniden ilâhlar olsunlar diye
Haftada iki ve en az yedi...
Tercihen alacakaranlıkta
Sallabaş olmama
Ve bırakmama şartıyla bir hamlede hamile...

BÜYÜK CAN DEDİ Kİ:

Kovalamayın beni yatağa
Hiç uykum yok
Daha lâfınıza karışacağım
Ortalığı dağıtacağım
Televizyonu kapatacağım
Ayçiçeği resmi yapacağım daha
Başparmağıma şiir okuyacağım
Islık çalacağım
Daha çok işim var
Gecenizi karartacağım
Kütahya vazonuzu kıracağım
Vakitsiz yatırmayın beni
Daha çok erken

ŞÜKRÂNİYE

Fi tarihten Çinli bir kadındır yağmur
Küçücük ayaklarıyla
Ağaçlar içinde dolaşır
Kendi kendine söylenerek,
Bitkilerin çünki ağzı var dili yok
Bitmişler o Çinli kadın olmasa
Küçücük ayaklarıyla

Toprak düzdü bu şiiri
Şükürler olsun diye
Cümlemiz için...

MAALESEF

Şahap Sıtkı'nın ölümü
Ölümün kaçınılmazlığına kesinkes inandırdı beni
Onca hastalığına karşın
O yaşa kadar hâlâ yaşaması dostumun
Aklımı karıştırıyordu

GIACOMETTİ

Yalnızlık bir gölgenin gölgesidir
Onun da onun da gölgesi üç kat
Korna sesleri arasında bir baston tıkırtısı
Bir mezarlık çiçeği
Mor açmış mızraksı yapraklarıyla
Bir adam ateş böceklerini dinliyor
Kurbağalar da olabilir
Hep geriyi görüyor gözleri
Eski aşklar yeni hayal kırıkları
İlkel bir cam fabrikası
Ortasında cehennemî bir ateş
İçine kürenen camlar hemen eriyor
İsrafil'in borusuyla da üflendikçe
Sipsivri suretler çıkıyor ortaya
Tek ayaklarının üstünde dimdik
Uyku nedir bilmemişler
Düş görmüyorlar ki kendileri bir düş
Gözlüklerini siliyorlar hiçdurma
Hayat sağ gözlerindeki bir katarakt
Birisi çıkıp merhaba desin istiyorlar
Merhaba yok
Gözyaşları bile avuçlarının içindeki tesbih
Dünyanın yeniden yaratılmasını bekliyorlar
Yatay kondu mu yere
Kagırgası çıkmış sokak köpekleri

GERÇEKTE GÜZ BİR GÖZ

Yanan yaprakların kokusu
İlkin başıma, sonra denize vuruyor
Dumanından ihtiyar küheylânlar
Sârâ'nımın yalısının cumbasını yalıyor,
Eski bir kayık, yeni bir rakı,
Yaprak kokusu yanık bir şarkı...
Gerçekte güz bir göz!
Vakit geldi arkadaşlar, gidiyoz!
Evli evine,
Evi olmayan karacanın beyliğine!
Kokulardır ağartan şiirimizin kıllarını...
Amma deyyus şu Mozart!...

NEKÂHATTE BİR ŞİİR

Yapraklar gözlerini kırparken
Sam yelinde çipilin,
Uyukluyor aşk merdiveni
(Sevgili Oktay'a göre, âşıklar merdiveni.)
Pervazında hiçbişeyin
Çağla yeşili ve düşistandan
Düştü düşecek bir kedi...
Söz verdiydi iy'saatte olsunlar
Sittin senedir gelmiyor...
Derakap bir Amerikalının sersem
Sersem okuduğu operet parçası
Radyolinden
İşçilerin çekiç sesleriyle kesiliyor
Yanlış bir doğruyu doğruyan
Kalkmış ama inmeyen çekiç sesleriyle
İşsiz işçilerin...

GÖZ-GÖR-ARPACIK

Gezinen bir şiir bu
Sokaklarda dolaşıyor
Tırmanıyor evlere
İçlerini gözlüyor
Ne yiyiyorlar, ne konuşuyorlar, nasıl
düzüşüyorlar
Kavga varsa duraklayıp biraz iniyor aşağı
İnerken balkondaki sardunyaları suluyor
Çocuklar varsa uyuyan arka odada
Üstlerini örtüyor
Yolda Taylan'a merhaba diyor
Anasını arıyormuş
Elli adım gerisinden gelen anasını
İlerde erguvanlar var arasına yatıyor
Taylan'ın kızarmış gözleriyle
Sonra pilâvlık pirinç kamyonuna atlayıp
Bağlarbaşı'nı teftiş ediyor
Gidelim diyorlar Danimarka'ya, gidiyor
Engebesiz bir coğrafyada yaşaması müşkül
Ama kadınları en-gebeli
Dağlar düşüyor aklına
Zaho'ya gidip
Irak, Amerikan ve İngiliz birlikleriyle
çarpışıyor

Bir hain öldürüyor her kafiyeyle
Elindeki silâh mükerrer hece vezni
Serbeste vuruyor en sonunda tabii
Dönüyor Çınaraltı kahvesine
Orda bir portakal suyu içip
Yorgun ama yürüyerek sallana sallana
Kendini Anadoluhisar mezarlığına gömüyor
İşte bu kazmadır ondan arda kalan
Kolay değil bu dünyayı gezmesi
Unutuyorsunuz dışarda birşeyler

Gece Vardiyası Albümü

GECE VARDİYASI

Karanlık benim doğmamış çocuklarım
Sokaklarda sek sek oynamamışlar mı ne
Yıldızları gütmüşler sade aybaşlarında ayların
Sünnetsiz sessizliği içinde yanardağların
Ve öyle kuytu düzlüklere inmişler ki
Çatlayan incir seslerini hırsızlamışlar
Saman yollarının
Solak olunca görevleri
Zeytin-ekmek yiyip yanında bir çay varsa
Çantasını toplayıp okula yollanmak
Dayak yemeğe öğretmenden
Karanlığı bekliyorlar gece vardiyasını
Kötü şiirleri kesip ders kitaplarındaki
Güdecek yeni çoban yıldızlarını türetmek için
Ki başlarını örtüp o gizemli sürülerin uzay
kokularına
Bir süre daha uyusunlar çocukça

SAYIM

Görüyor, işitiyoruz melevizyonda
Büyük küçük meclislerde panellerde
Basın toplantılarında
Bir "sayın"dır gidiyor
"Sayın" aşağı "sayın" yukarı
"Sayın" diyorlar birbirlerine hep
Oysa sayıyla verilmedi ki
Bu "muhterem" dürzüler bize!

DÜŞİSTAN'DAN

Hampti Damti çıktı dama
Damdan düştü yine dama,
Tüm mehderan, tüm gardiyan
-Elektrik tutsa bilem-
Hamdi'yi edemez adam...

JACK'IN ÖLÜMÜ

Mor salkımlar salkımlar mor
Adam gözlerini bi açıp bi kapıyor
Ve estikçe polen tozlarıyla bâd-ı sâba
Yeni koparmış memelerine Polenezya kızlarının
(Derken, olur ama olmaz bir deniz)
Nefesi yetmeyecek kulaçlara dalıyor
Bi daha çıkmamaya öyle gayretli ki
Mor salkımda boğuluyor.

İy roman yazmaz iy' içerdi Jack

HAMLET DEDİ Kİ

Bir değişiklik olacak yağmur mu güneş mi
Ozanların ozon tabakası delindiğine göre
Bir âfet olacak tufan mı kurak mı
Yedi üstünde bir deprem İstanbul'u götürür
Ölmenin adını anmıyoruz
Bir ihtimal daha var
O da yaşamak mı dersin

OKTAY'A

1960'larda Kuzguncuk'daki evine
Gelmiştik ziyarete
Cevat vardı, Teoman vardı...
Kapıyı sen açtın,
Gözlerinde deniz hareleri
İy'ki geldiniz, çocuklar, dedin
Sosyalizmi göreceğim gelmişti...

Ne gezer o zaman bizde
-Şimdi de öyle ya-
Sosyalizmi temsil!

Ama hiç kuşkum yok Oktay,
Sosyalizmin göreceği gelecek seni...

BÜYÜK BİR ŞAİRE

İmam sordu teneşir karşısında
Nasıl bilirsiniz dedi merhumu
Ben de içimden bağırdım
Büyük şairdi!

Kırmızı meşin
Babamdan kalma çanta
Çıkardım okuyorum
Koca bir yazsın sen Oktay

O tabut ki taşımadığım benim
Bu da işte bir kitap
Buda gibi
Bu da işte bir kitap

Şimdiden yaşamaya yeşilleniyor
Kemiklerim

Allah sana uzun ömürler versin

DİPNOT

Bir binayla bir zinâyı
Kuruyoruz minyatürcü Behzat'ın camisini
Tahtalar lâdinle çam
Bir eksiği mihrap
Allah'a okuyoruz bu akşam
Ezanlarımız ki çekiç sesleriyle
Yepyeni bir makam
Yaşamak için illâhıveresulü
Duvarlarına sürülen sıvalarıyla
Mubarek sesleriyle gelecek düşlerin
Yeni insanlar yeni işlerle
Biz özgürlüğün tapınağını kuruyoruz

Buluşuruz beş vakit namazda
Beş vakit mitingde
İşçileri köylüleri
Ve imamlarıyla imamesiz ve minaresiz

SORUYA BAK

ECEL eril miymiş, dişi mi?...
Dişi olaydı bu zendostlukla ben
Çoktaaan koynuna girer ölürdüm...

YETER

Çok uzun bu uzantılar
Üç dakka yeter bana
Çocuk sesleri için
Mektepten dönerken

Üç dakka yeter bana
Öpmek için gözlerinizden
Ve cenetten kovulmak için...

HAYIRDIR İNŞALLAH

Tıpkı Çinden bir gelin şol kestane ağacı
Kaptırmış bir bereket ezgisine el kadarcık
ayaklarını
Tıpış tıpış geliyor karşıdan, kekliğim benim
Yeşil üstüne bahar beyazı fistanı
Hiçbir zaman görmedim, görmiycem de
Bu benim kendi kendime gördüğüm destânı

BULUTA ÖVGÜ

Dalga yanlış karaya vuruyor
Yarısı tuzlu su, yarısı şaire
Güneş yanlış denize vuruyor
Bozbulanık vesaire
Bulutlar tek sahici
Gidiyorlar gidecekleri yere
Yağmurdan yürekleri pâre pâre

CÜMLETEN

Amma uzun bir pazartesi
Uykusu yok hiç
Güneşi batıp batıp doğuyor
Turuncu bir top
Soldan vurunca gol
Sakın yüzüne bakma
Şaşı olursun,
Dikkat et, dikkat!
Yaşama ki aptalca bişey
Durmadan belin geliyor,
Kelimeler ki Sırat Köprüsü
Bir gidip bir geliyorum,
Cümleler benim cümlem...

PARİS DÖNÜŞÜ

Ebrûlar ne kadar ebrûlar
Sekiyorum üstlerinde
Ayaklarım sırılsıklam
Gökyüzü benim artık bütün ilâhlarıyla
Allah bir kahkaha
Ölüm bir tebessüm
Okunan bir ezan ki Notra Dame'ın damından
Bir delice zeytin
bu şehir
bu nehir
bu şiir...
Delediyor beni
İstanbul'a
Güler'e kavuşmak
Aşktan öleceğim yere...
Giderken çantamı kaybettim babamdan
kalma kahverengi
Dönerken kendimi...
Sekiyorum bulutların üstünde
gözlerim sırılsıklam...

ZİTO

"Marx öldü; yaşasın MARK!" demiş
Eski marksist Teodorakis.
Demek düzdüğü türkülerle gayrı
Mayna ediyor Kızıl Bayrağı
Pantheon'undan aşağı
Bir o eksikti, üstat, Türk Dostu kesilmen için,
Bırak sen Mitçotakis'i, Yeni Demokrasi Partisi'ni,
Elado, seni Anavatan'dan milletvekili seçtirelim,
Lokomotif olursun Yavru Vatan Partisi'ne,
Zito Vre Özalakis.

PAX

Nüzüldüğümü biliyorsun diğmi?
Kaç gündür habersiz gitmişin,
Afrika menekşelerin açtı,
Kaçıncı askerliğim bu benim
Kurtara kurtara kurtalanmayan
Bu vetan için,
Harbe gidişim çok iyi,
Bekliyorum seni,
İkinci Dünya Harbinde "Bekle Beni!" diye
Feryat eden Sovyet şairi Simonov değilim haa!

TEBDİL-İ RENKTE HAYIR VARDIR

Güneşten çarkı felekler açmış
Yamacın yüzünde
Ve ağaçlar bakıyor denize merakla
Ne zaman ağaracak mavi
Ne zaman kar yağacak diye...
Onlar da bıkmışlar aynı yerde oturmaktan
Yeşil ve selvi

ENDİŞE

Bir sis ki Kalkancılar dumanı
Akın etmiş boğazıma
Karşılar seçilmiyor Rumeli

Her gıcıkta heyulâlar geliyor oltama
Neden çıktı bu bandırası bilinmedik tanker
İntifada indifâda

Balıktan dönüyor Maskara Akıntısı
Naylon torbaları livarında

Şu yalıda oturur Sâra'nım
Nâzım'ın teyzesi
Şimdi Pakistan'da

Ben gırtlak kanseri oluyorum galiba

Gürültüden sesini kaybediyor şiir

BİTZANS

Hiçbir fikrim yok benim
Zikrimden başka,
Konstantinopl üstünde
Şiir kaşınıyorum boyuna

KÖRKÜTÜK

Denize karşı yakılan ateş
Kurumuş meşe dallarından
Öğlen sıcağını anımsatıyor denize,
Duman olmuş ikircikli bir ikilem
Yavaşına yavaşına giriyor geceye
Kayaları gemileri ve körkütükleriyle
Uyudu uyuyacak...

KIŞ UYKUSU

Kar Kargası
Kestane Karası
Geliyor kocakarı fırtınası
Bakalım bu kış n'aapacağız

Bu kış beyaz patiskalar giyeriz
Yatak çarşaflarında konuşur, koşuşur,
kokuşuruz
Koklar ve linyitlerle
Ve büyük yorganıyla örtünüp yeryüzünün
Örtünür uyuruz

O şile bezi
O o o kadın
Ki ölüm onun yanında
Bir ada tavşanı

MİHTİHAR

İşin ne? diye soruyorlar
Eskiden serseriydim derdim,
Ölüm diyorum şimdilerde
Ölmek benim esas işim

Fil miyim ormanlarda saklanacak
Ecelim geldiğinde,
Şairim ben ölüyorum
Gözünüzün önünde
Haykıra haykıra

İSA DOĞDU SABAHI

Bu limonî havada bu menevşeler
İlkokula giden bıcırık kızlar
Sırtlarında yeşil çantaları
Sabahın yedisinde
İri iri gözleriyle
Kaşları var, eflâtun
Bıcır bıcır konuşup gülüyorlar
Omuz omuza sıska
Dayakla bitecek bir yaşam dersine doğru

Meryem Anam benim, menevşeler
Ne zaman doğuracaksınız beni

DÖKÜK

Sabah sökmüyor
Ölmeden önce bir ışık
Bir ışık görmek istiyorum
Ben ki bir ruhum
Bir ışık istiyorum horozlar ötmeden önce
Kahroluyorum
Şafak sökmüyor
Ben söke söke şafağı söktürür
Bu şiiri de döktürürüm

TÜRKİYAT VAPURU

Yanaşmadan önce dağıldı iskeleye
Önce karinesi, sonra sintinesi
Derken alt -vasat- ve üst güvertesi
Baş üst -vasat- alt
Ardından kıç üst -vasat- alt yolcuları
Dağıldılar bir meçhul semte
Kırlangıçlarleyin ellerinde filileri, çantaları
Kimisi dargın eski çifteciler
Dağıldılar kırlangıçlerleyin bir meçhule
Deniz su döküyor arkalarından
Haydan gelip huya giden cümlelere
Kaptan köşkü yüzüyor dalgaların üstünde
Şakûlî bir bok gibi
Kaptanı tayfasıyla

HÜVELBÂKİ

Tut ki sular kesilmiş de
akmaya başlamış yeniden
Lüleye dokunmalan bir gürültü kıyamet
Borular patlayacak sanki
Sular boşunıyor derken gürül gürül
Çeşme âbâd oluyor yeniden
Sebiller oluyor ümmet-i muhammete
İşte sana Sağır Bethoven Paşa Hayratı

DAHASI

Uçurumlar el ediyor bana
Ellere gidelim diye
Elimden tutup yediyorlar beni
Uçurum dibinde acayip bir çiçek
Gözleri kedi gözleri
Bir açıp bir kapanıyor
Mart ayındayız sanki, ondört
Sezar'ın öldüğü gün
Bıçaklar üşürüyorum kendi üstüme
En parlağı Brutüs
Düşüyoruz
Çiçek memnum hayatından
Bir daha açtım diye
Menevişleriyle

YADİGÂR

Yataktayım taşak keyfi yapıyorum
Bir rüzgâr esiyor tüyyatımı
Güneşi uçuruyor morsalkımın yaprakları
Sarı üstüne siyah benekli
Şiir söylenmiyorum da sanki
Yıllar önce yazdığım bir günceyi okuyorum

METAMOSMORİS

İlkin ELİFBA'ydı
Sonra ALFABE oldu
Derken ABeCe
Şimdi de A.B.D.

AKIBET

Akasyalar arasında bir delikanlı Ankara'dan
Serçe şakımaları, pislemeleri arasında
dolanırken o adı lâzım değil bulvarda
Yıllar sonra betonlar içinde kalmış halde
Ağaçlar, dostlar yerine

Birden bir rüzgâr esiyor ki ecel
Nitel mi nicel mi belli değil
Bu ağır ameliyat Gülhâne'de olmaz
Şengül hamamında yapılabilinir

ACEL

Amanın cimcime çilekler
Sultantepe karakolunun yamacında
(Hani adres vermeyecektik!)
Gizli örgüt kuruyorlar toprakla...
Yaprak yaprak üstüne bidamlacık bir güneş
Kökten kökene aşı,
Dünya telâşı bu kardeşim
Dünyayı değiştirme telâşı!..

YAŞ BİR İŞ YAŞLANMAK

Gençken kurşunî bir kumruydu
Her dem, dem çeken
İhtiyar oldu, ihtiyar
Ağarmış bir güvercin şimdi
Paçalı donlarıyla
Sabahları sırılsıklam
Almışaltıları

UÇMAĞA UÇUŞ

Helikopterler uçuşuyor gözlerimde
Azman kelebekler
Sapsarı benekli
Bir tanesi döne döne konuyor yüreğime
Tıs çıkmıyor benden
Altıma işiyerek bir gülü suluyorum
Gülüm benim ölümüm

RÜBAİ

Galsemalı ruhlardır kaynayan bu akıntı,
-Şekspir'in Hamlet bile ne feci şaşırmıştı-
Boğaz'ın kanalından bu tayfalar tayfasına
Karşıcı çıkmış, bakın, gözüpek bir güz martı!

VERLAİN'DEN
LES COQUİLLAGES
(KABUKÇULAR)

Her kabukçanın çarçânar
Seviştiğimiz bu mağrada
Apayrı bir sarmalı var

Kimi erguvan alaca
Kırcal damarlarımızdan
Ben yanıp sen tutuştukça

Kimi mülhem nâz-edândan
Kimi bakışından baygın
Gözlerimi ışıldatan

Kimi kuzu-kulağının
Kıvrımına özenmekte
O aylar parçası kıvrım

Biri yalnız içlerinde
Şimdiden içimde ukde

VERLAİN'DEN
DUYGUSAL SÖYLEŞİ

Buz gibiydi içi geçmiş o çemen
İki suret geçti demin önümüzden

Ölüydü gözleri, dudakları mosmor
Konuştuklarından lâf anlaşılmıyor

Buz gibiydi içi geçmiş o çemen
İki geçmiş geçti demin içimizden

- Aklında mı o mest olduğumuz demler?
- Ne gezer!

- Ah o târifsiz târife, o seyahat
Sahiden hatırlıyor musun? -Heyhat!-

- Nasıl maviydi gök, ne güneşti dünya!
- Rüyamda bile görmedim öyle bir rüya

Öylece geçtiler o mecnun beyâbandan
Lâf anlaşılmıyordu konuştuklarından

GAYRI İLÂHİ KOMEDİ

Kültabağımda Dante'nin cehennemi,
Tesbihini ve deveden çekirgelerini
Ateşe karşı usul usul çekiyor
Ayetlerle adet adet
Saymakla bitermiş gibi Hazret-i Muhammet
Çöllere çömelerek,
Vay Dante! diye ateş püskürtüyor Abdülhakhamit
Kıvancından nefesini yitirmiş Fecr-i Âti'den bir it
Beatris veya Lusiyen Hanım tarafından okşanıyor
Saunada değil, mahalle hamamında natır keseyi
bastırdıkça
Şair omuzuna diplomatın
Makber diye uluyor,

Pençeleri yanar taştan bir karga
İsa'nın korkuluğunu yakıyor,
İbn-i Rüşd, Süleyman Rüşdü'yü beceriyor köşede,
Göbek taşında Yunus'la Lokman Hekim
Sen Pol'le
Sent Aziz'i tımar edecekler
Bir basket daha, Efe attı, külhâna
Meryem Ana soğuklukta çocuğunu düşürüyor
yeniden
Pompei'ler içinde Vatikan,
Yüz elli ile bir napalm geçti yanımdan.
Marx'a engel oluyor Engels
Iskıralarla,
Furoyd Rembo'yla anam avradım olsun
Beyaz değil kıpkızıl bir kompleks çekiyorlar
burunlarına
Kafka bir ateş böceği höngür höngür ağlıyor
Göztaşlarıyla güneşin, kör olmacasına,
Göztaşlarıyla güneşin, kör olmacasına,
Sen Piyer'in çatısında Maykıl Ancello
Yaz yalaz seyirtiyor
Otuz bir çekmeye çan kulesiyle,
Güvendiğim dağlara kar yağarken
Çakaralmaz linyit sobası bizim tokuşuveriyor
birden,
Yaşasın olanca olağanca erguvanıyla yaşam denen
cehennem

KÂBUSNÂME

Hâtiften sesler
Köpek havlamaları
Horoz ötmeleri
Menekşe açmaları
Uzaktan telefonlar
Uzaktan aşklar
Kopuyorsun sen yavaş yavaş
Bu gezegenden arkadaş

Ne başladığım yer burası
Ne de dönmek istediğim
Anaf'ta asılı bir arifesin ki sen
Bayramını yitirmiş

HELSINKİ ERGEÇSEL SÖZLEŞMESİ

Kimi için erken kimi için geç
Ama ergeçseldir ölüm
Önüne dikilse de kimi uzun kimi put
Tek gözlü canavarlar kayalar
Ufuk görünecektir eninde sonunda
Yüzdüğüne göre yaşam denen denizde
Bir gün boğulacaksın içinde
Anafora kapıldığım deme
Anafor da bizim içimizde
Şile'nin İmrendi'sinde

İNSANLIK

I

Lekeci Tatyos'un çocukluk arkadaşı Ercan'a
Aralarındaki eski bir lâtife üzre
"Ne zaman öleceksin, lan?" demesiyle
Ercan boşanmış nisan yağmurlarınca,
Akciğer kanseri olduğunu o sabah öğrenmişmiş
meğer...
Tatyos bunları anlatırken gözleri yaşlıydı hâlâ,
Özür dilemiş üst üste, yalvar yakar...
Tatyos ki bir Ermeni,
İnsanlığın milliyeti yoktur çünkü...

II

Lekeci Tatyos'a mı versem acaba,
Temizletsin diye bu mülevves şehri

YENİ HASAN'A YOLLUK

Çok göreceğim gelecek seni
Memleketime hasretliğimce
Memleketimde eğleşerek
Teslim olmuş memleketimi temsilen...
Kanada'da, Vancouvert'de
Görme sinirlerini, merkezlerini inceleyeceksin
Bense görmemek üzre şimdiden
İçim dayanmadığı için memleketin bu haline
Gözlerimi yumar gibi olurken
4 derece hipermetrop gözlerimi
Açmaya kararlıyım
Kurbağa kertenkele
Ve pırıl pırıl kedi gözleriyle gecede...
Oğlum hayırlı yolculuklar sana
Ki annenle ben "hayır" diyoruz
Bu içinde yaşadığımız körlüğe
Döneceksin elbet sen daha sağlıklı
Ve gören gözlerinle insanlığın
Beni bir daha görmesen bile...

BİTMEYEN SÜKUT

Bir uçurum ki ruhum
Kara bir çalı sanki
Döne döne uçuyor
Cehennemin dibine beri
Anamın karnına düştüğümden

AFİYET

Sarı Nehr Üstünde otlamakta inekler
Buğday anızı,
Tepeler tutmuş daha yukarları
Yulaf ve darı
Saçılmış yamaçlara acılı bulgur pilâvı...

KORUDA YUNÂNİ KORO

Biz ağaçlar olarak Fethipaşa Korusu'nda
Bıktık insanlar sizden
Halka açıyoruz diye kestiniz biçtiniz bizi
Sözüm ona yol açtınız kökümüze kibritsuyu ektiniz
Bozdunuz eski su yollarını
Araba geçirecekmişiniz
Geçiremediniz sonra da
Eskiden tepede bir güzel havuz vardı
Bir de çay bahçesi
Hem Boğaz'ı hem öbür yandaki yeşil sırtları görürdü
Ne yeşil kaldı ne sırt
Herbiyer ölümüne beton
Kurduğunuz gazino da gazino olsa bari
Kuşları öldürdünüz ilaçlarınızla
Aradan sevgililer geliyor iyi havalarda
Ya onlar da olmasa...
Bütün işiniz yalanla dolan
Allah belânızı versin sizin
Rezil ettiniz şu sonbahar gününü
O sarı yapraklarımıza yazık
Dökmüyoruz artık
Yeşili bok görürsünüz bi daha

SANAT

Bülbülün çektiği çile
Çileden bile sayılmaz
Gül Allah'ım gül

İKRAR

Bülent Ecevit dedi ki:
Kötü şaire güven olmaz

İÇİNDEKİLER

Yaşasın Cazın Getirdiği Devrim 7
Bre Kör! 8
Cızz 9
Opus-Corpus-1999 10
Sone 11
55. Sone 12
Bunaydın 13
Afrodizma 14
Can Yücel 16
Uygunsuzerler 18
Yumuşak İniş 19

ESATİRÎ ŞİİRLER

Neş'eye Neşide 23
Ekmekle 24
Esâtirî Şiirler III 25
İsa Süresi 26
Esâtirî Şiirler V 27
Neyle-Meyle 28
Pandora'nın Kutusu 29
Çine Çayı 30
Ateşş! 32
Saati Gelince 32
Erol'e Ağıt 33
Seç-Seç Al 34
Zân-ı Sabâ 35
Seslerin Renkleri 36
Ruhiyat Alfabesi 36
Boz 37
Koçnâme 37
Aşk Hikâyesi 38
Sey'raj 38
Anamal 39
Son Yemek 40
Yaşa! 41
Off 42

Manzara 43
Hareket 44
Sulhen 45
Tebdil-i Kıyâfet 46
Yallızlık 47
İyi Yolculuklar 48
Bizantiyen 49
Karcığar 49
Gel-Gitme 50
İcadiye Hamamı Sokağı 50
Hayırlı Bir Evet 51
Nenni 52
Bir Aforizma 53
Duhuliye 54
Rahmet 54
Beklenti 55
Bereket Versin 56
Tercih 57
Nereye Böyle?.. 57
Maskülinizma 58
Feminizma 59
Büyük Can Dedi ki: 60
Şükrâniye 61
Maalesef 61
Giacomettı 62
Gerçekte Güz Bir Göz 63
Nekâhatte Bir Şiir 64
Göz-Gör-Arpacık 65

GECE VARDİYASI ALBÜMÜ

Gece Vardiyası 69
Sayım 70
Düşistan'dan 70
Jack'ın Ölümü 71
Hamlet Dedi ki 72
Oktay'a 73
Büyük Bir Şaire 74
Dipnot 75

Soruya Bak 76
Yeter 76
Hayırdır İnşallah 77
Buluta Övgü 78
Cümleten 79
Paris Dönüşü 80
Zito 81
Pax 82
Tebdil-i Renkte Hayır Vardır 83
Endişe 84
Bitzans 85
Körkütük 85
Kış Uykusu 86
Mintihar 87
İsa Doğdu Sabahı 88
Dökük 89
Türkiyat Vapuru 90
Hüvelbâki 91
Dahası 92
Yadigâr 93
Metamosmoris 94
Akıbet 94
Acel 95
Yaş Bir İş Yaşlanmak 95
Uçmağa Uçuş 96
Rübaî 96
Verlain'den Les Coquillages 97
Verlain'den Duygusal Söyleşi 98
Gayrı İlâhi Komedi 99
Kâbusnâme 101
Helsinki Ergeçsel Sözleşmesi 102
İnsanlık 103
Yeni Hasan'a Yolluk 104
Bitmeyen Sükut 105
Afiyet 105
Koruda Yunâni Koro 106
Sanat 107
İkrar 107

Gece Vardiyası, Can Yücel'in Türkçe'yi farklı, kendine özgü bir söyleyişle yoğurduğu, şiirimize armağan edilmiş ender yapıtlardan biri. Yalnızca şairin kendi şiirinde değil, şiir dilimizde de kolay ulaşılamayacak büyük bir ustalığın ürünü. Dizelerin artarda tatlı bir esinti gibi esip hedefine bir mermi gibi ulaştığı böyle bir şiirler toplamına çok az eserde rastlarız. İmgelerin yoğun bir

duyarlıkla oluşturduğu gerilim, bizi adeta can evimizden vurup bize insan olduğumuzu anımsatarak olaylarla olgularla kuracağımız ilişkide insancıl bir yön gösterir ve ayrımına varmadan bizi dünyayı daha insancıl kılmak için eyleme yöneltir.

M. Cengiz

Karanlık benim doğmamış çocuklarım
Sokaklarda sek sek oynamamışlar mı ne
Yıldızları gütmüşler sade aybaşlarında ayların
Sünnetsiz sessizliği içinde yanardağların
Ve öyle kuytu düzlüklere inmişler ki
Çatlayan incir seslerini hırsızlamışlar
Saman yollarının
Solak olunca görevleri
Zeytin-ekmek yiyip yanında bir çay varsa
Cantasını toplayıp okula yollanmak
Davak yemeğe öğretmenden
Karanlığı bekliyorlar gece vardiyasını
Kötü şiirleri kesip ders kitaplarındaki
Güdecek yeni coban yıldızlarını türetmek için
Ki başlarını örtüp o gizemli sürülerin uzay kokularına
Bir süre daha uyusunlar çocukça

KAPAK: AYŞE GÜL

9 789757 432203

ISBN (TK) 975-7432-06-0
ISBN 975-7432-20-2